

סיכום

שבת פח, א: **בשני עלה משה וירד, בשלישי עלה וירד... ברביעי עלה וירד, בחמישי בנה מזבח והקריב עליו קרבן.**

צריך ביאור: (א) מדוע מזכירה הגמרא רק את בניית המזבח (והקרבת הקרבן), ולא את הכנסת בני ישראל לברית, שהתרחשה אף היא בחמישי בסיון? (ב) מדוע היה על משה רבנו לטרוח בעצמו בבניית המזבח – והרי ניתן היה לעשות זאת על-ידי משרתים וכדומה?

מכל זאת משמע, שבניית המזבח היתה מעשה בעל חשיבות עצומה כחלק מאירועי מתן-תורה – חשיבות גדולה עד כדי כך שמשה רבנו עסק בכך בעצמו, והגמרא מזכירה דווקא פרט זה מתוך מכלול המאורעות שהתרחשו בחמישי בסיון.

לפי יסוד זה יובן הטעם לכך שהכתוב מייחס לקרבן זה את מצוות קרבן התמיד הנוהגת לדורות ("עולת תמיד **העשויה בהר סיני**"), עליאף הכלל שהמצוות שאנו מקיימים מיוחסות למתן-תורה ולא לציוויים קודמים ("לפני הדיבור") – שכן קרבן זה נחשב חלק בלתי-נפרד מתהליך מתן-תורה עצמו (והדבר נוגע גם להלכה, שהרי ביחס לעולה זו נחלקו רבי ישמעאל ורבי עקיבא אם "כללות ופרטות נאמרו **בסיני**").

ביאור הדברים:

מצינו שבערב שבת ובערב יום-טוב שורה קדושה מיוחדת, מעין קדושת שבת ויום-טוב עצמם. ובענייננו – יום חמישי בסיון היה ערב מתן-תורה, ולכן יום זה לא שימש רק כיום של **הכנה** למתן-תורה, אלא גם כיום שבו נעשו פעולות הקשורות עם **מתן-תורה עצמו**, ומהוות חלק ממנו.

זוהי משמעותה של בניית המזבח והקרבת הקרבן על-ידי משה רבנו, שכן בשתי פעולות אלו משתקפת תכלית מתן-תורה – זיכוך גשמיות הגוף והעולם והפיכתם לדבר שבקדושה ("לעשות לו יתברך דירה בתחתונים"): בניית מזבח – נטילת אבנים גשמיות והפיכתן למזבח לה; הקרבת קרבן – היא נטילת בהמה גשמית והפיכתה לקרבן, קודש לה'.

זוהי הסיבה לכך שבחמישי בסיון לא עלה משה להר סיני – שכן מהות ההכנה למתן-תורה ביום זה לא היתה בבחינת "עלייה", אלא אדרבה – בבחינת "ירידה" והשפעה על המציאות הגשמית.

הקשר של חידוש זה שביום חמישי בסיון לפרשת במדבר (הנקראת לפני חג השבועות וכהכנה אליו): אחד הטעמים לנתינת התורה במדבר דווקא היא משום שתכלית מתן-תורה היא "לעשות לו יתברך דירה בתחתונים" – גם במקום התחתון ביותר, בדומה למדבר שאינו מקום יישוב; והתחלת עבודה זו היתה ביום חמישי בסיון – עליידי הקמת המזבח מאבני המדבר.